

مطالعه کارآمد

رازمعزیت در پیشرفت تحصیلی دانش

آموزان

مهدی اکری

سرشناسه	اکبری، مهدی، ۱۳۷۲-
عنوان و نام پدیدآور	مطالعه کارآمد: راز موفقیت در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان/ مهدی اکبری
مشخصات نشر	فیض آباد مه ولات: انتشارات جالیز، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۱۱۰ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۴-۶۳-۵: ۲۳۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	مطالعه و فراگیری - ایران - نمونه پژوهی
موضوع	Study skills -- Iran -- Case studies
موضوع	موفقیت تحصیلی - ایران - نمونه پژوهی
موضوع	Academic achievement-- Iran-- Case studies
رده بندی کنگره	LB۷
رده بندی دیویی	۳۷۱.۵۰۲۸۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۸۴

مطالعه کارآمد راز موفقیت در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

مؤلف: مهدی اکبری

ناشر: انتشارات جالیز

چاپ: اول، ۱۳۹۸ / ۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری/ تعداد صفحه: ۱۱۰

قیمت: ۲۳۰.۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷۴-۶۳-۵

طراح جلد: صالح مقدم

صفحه آرائی: محمد ناصر مرادپور

حق چاپ محفوظ است

آدرس: مشهد بلوار شهید رضوی روبروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی

تلفن: ۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵ - ۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳ - ۰۵۱۳۸۷۹۵۲۸۸

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۰	بیان مسئله
۱۲	اهمیت موضوع
۱۲	تعاریف مفهومی واژگان
۱۳	تعاریف عملیاتی
۱۳	یادگیری و مطالعه
۲۳	شیوه‌های مطالعه
۲۷	انواع مطالعه
۲۹	تکنیک علامه گذاری در متن
۳۴	مهارت‌های مطالعه
۳۴	سرعت خواندن
۳۶	نگاه اجمالی و واریسی متن
۳۷	واریسی متن
۳۷	راهبردهای یاری‌رسان به حافظه
۳۹	راهبردهای فراشناختی
۳۹	الف: راهبردهای برنامه‌ریزی
۴۱	ب) راهبردهای کنترل و نظارت
۴۲	ج) راهبردهای نظم دهی
۴۳	د) راهبردهای مدیریت منابع
۴۵	مدیریت زمان و برنامه‌ریزی
۴۵	تنظیم وقت
۴۶	شرایط ضروری برای مطالعه مؤثر
۴۶	الف: برنامه مطالعه
۴۷	برنامه‌ریزی
۵۵	الف: استراحت بین مطالعه
۵۶	ب: تمرکز حواس به هنگام مطالعه
۵۸	ج) مکان مناسب برای مطالعه

۶۰		سنجش راهبردهای مطالعه
۶۱		ساختار پرسشنامه
۶۳		ترغیب کودکان و نوجوانان به مطالعه
۶۴		برخی دلایل گسترش نیافتن مطالعه در بین کودکان
۶۵		نقش والدین در مطالعه کودکان و نوجوانان
۶۶		نقطه شروع
۶۷		برنامه ریزی
۶۸		زمان مناسب
۶۸		مکان مناسب
۶۹		نقش کتابخانه های عمومی
۷۰		حضور والدین در کنار کودکان کتابخانه عمومی
۷۱		وظایف کتابخانه عمومی در مقابل مجموعه کودکان و نوجوان
۷۵		تأثیر راهبردهای مطالعه و یادگیری بر فرآیند تحصیلی
۷۶		تحقیقات داخلی
۸۶		بررسی تحقیقات انجام شده در کشورهای دیگر
۹۴		بحث و نتیجه گیری
۹۹		منابع و مأخذ

مقدمه

بدون شک همه پیشرفت‌های شگفت‌انگیز دنیای کنونی زاده یادگیری انسان است. محیط و آنچه در آن است پیوسته در معرض تغییر قرار دارد و انسان نیز برای هماهنگ شدن با آن تغییرات و با برای مقابله و مبارزه با آن‌ها، برای درک چگونگی تغییرات و ارائه راه حل‌های مناسب، برای سازگاری و برای ادامه زیست، پیوسته در کوشش و تلاش برای یادگیری و افزودن بر دانش و تجارت خویش است. واقعیت آن است که انسان بیشتر شایستگی‌های خود را از طریق یادگیری کسب می‌کند، انسان یادگیری و از طریق آن می‌زید و توانائی ادامه زیست پیدا می‌کند. انسان از طریق یادگیری رشد و کرمی پیدا می‌کند، فعالیت می‌یابد و در کل به رشد تفکر بشر کمک می‌کند، همه پیشرفت‌های بشری نتیجه یادگیری انسان است.

دامنه یادگیری گسترده است و همه ادوار و اشکون مختلف زندگی بشری از رفتارهای ساده گرفته تا هر نوع توانائی، مهارت، عادت، علاقه و رغبت، دانش، ارزش و بینش و شخصیت انسانی را شامل می‌شود. شناخت ساده ترین روابط میان اشیاء و رویدادها، حیاتی تا ادراک پیچیده ترین اصول، قواعد و فرموله‌ای علمی در محیط‌های آموزشگاهی و کسب مهارت عملی در محیط‌های طبیعی همه و همه در پهنه یادگیری می‌گنجد.

تلاش‌های نظریه پردازان و پژوهشگران یادگیری که همگی به نوعی چگونگی یادگیری انسان و راه‌های تقویت و بهبود آن را مطالعه می‌کنند، به مرور به شکل گیری روش‌ها و راهبردهای اساسی در زمینه‌های حافظه، یادآوری و فراموشی، یادگیری، شناخت و فراشناخت انجامید. بخش مهمی از این یادگیری از طریق خواندن کتاب حاصل می‌شود. کتاب وسیله تکامل نوع بشر و ابزار انتقال علم و دانش است.

اما متأسفانه آمارهای ارائه شده حاکی از آن است که در جامعه ما بحران مطالعه وجود دارد. "علی اکبر اشعری" مشاور فرهنگی رئیس جمهور و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی نیز در گفت و گو با روزنامه ایران در ۱۹ فروردین ماه سال جاری گفت: آمارهای رسمی که از سوی وزارت ارشاد اعلام می شود از پایین بودن سرانه مطالعه در کشور حکایت دارد. یعنی در ۴ دقیقه در خوش بینانه ترین وضعیت، آن گونه که تاکنون اعلام شده سرانه مطالعه در کشور شبانه روز است. مشکل بزرگ این که از کتاب و مطالعه گریزانند، کند خواندن آنهاست. همه ما خواندن را از ریق اتصال حروف به یکدیگر و ساختن کلمات و اتصال کلمات به یکدیگر و ساختن جملات یاد گرفته ایم. بعدها نیز که بر خواندن تسلط کافی یافتیم این روش را به صورت عادت حفظ کرده ایم. در کتاب خواندن درک مطلب هیچ احتیاجی به خواندن کلمه به کلمه ندارد. خواندن کلمه به کلمه یعنی سرعت مطالعه ای حدود ۲۰۰ تا ۲۵۰ کلمه در هر دقیقه؛ و این یک سرعت بسیار کمی است. اکنون در کشورهای شرقی دنیا، در میان تحصیل کردگان، سرعت تفکر و ذهن ما خیلی سریع تر از سرعت ۲۰ تا ۲۵ کلمه در دقیقه است، در نتیجه، وقتی که با این سرعت کند مطالب را می خوانیم، ذهن دست اضافی می آورد و به ناچار به این شاخه و آن شاخه می پرد و در نتیجه حواس پرتی ایجاد می شود. مطالعه سریع به ذهن فرصت جولان نمی دهد و افزایش تمرکز حواس و جنبه فعال دادن به امر خواندن میزان درک مطالعه نیز افزایش می یابد (بالدریچ، ۱۹۷۴، ترجمه سیف، ۱۳۷۳، مقدمه مترجم).

امروزه به برکت این تلاش های مستمر، شناخت ما از عوامل مؤثر در یادگیری و موفقیت تحصیلی افزایش یافته است. در گذشته چنین تصور می شد که عامل مهم یادگیری در آدمیان، به ویژه یادگیری آموزشگاهی، هوش ذاتی فرد است که هنگام تولد آن را از والدین خود به ارث می برد. (سیف، ۱۳۷۶). یافته های جدید روانشناسی مشخص ساخته اند که هوش فقط حدود ۴۵٪ از پیشرفت تحصیلی را تبیین می کند. (سیف، ۱۳۸۰)؛ و عوامل مهم دیگری در پیشرفت تحصیلی